

Werkwoorden met zwakke eindradicaal

Als de derde radicaal een و of een ي is, verschijnt er in bepaalde persoonsvormen geen و of ي maar een klinker.

د ع و + فَعَلَ < دَعَا

De و en de ي zijn dus zijn dus ook als derde radicaal zwakke radicalen.

Van de werkwoorden met zwakke eindradicaal bestaan zes typen waarvan er drie het meest voorkomen:

- type **يَفْعُلُ** \ **فَعَلَ** met **و** als laatste radicaal;

voorbeeld: **دَعَا** \ **يَدْعُو**

- type **يَفْعِلُ** \ **فَعَلَ** met **ي** als laatste radicaal;

voorbeeld: **مَشَى** \ **يَمْشِي**

- type **يَفْعَلُ** \ **فَعِلَ** met **ي** als laatste radicaal;

voorbeeld: **بَقِيَ** \ **يَبْقَى**

Twee vragen:

1. Wanneer vervallen و en ي en wanneer niet?

Als zij vervallen:

2. Welke klinker verschijnt er?

De و en ي en vervallen niet als:

1. zij een sukūn hebben;
2. er een lange ā op volgt;
3. de و in de klankvolgorde uwa staat;
de ي in de klankvolgorde iya staat.

1. De **و** en de **ي** vervallen niet als zij een sukūn hebben.

*Deze regel geldt niet voor de apocopaat en de imperatief;
de apocopaat leiden we af van de indicatief.*

فَعَلْنَا	فَعَلْنَا	فَعِلْتُ	فَعَلْتُ		
	دَعَوْنَا		دَعَوْتُ	د ع و	roepen
	مَشِينَا		مَشَيْتُ	م ش ي	lopen
بَقِينَا (بَقِينَا)		بَقَيْتُ (بَقَيْتُ)		ب ق ي	blijven

2. De **و** en de **ي** vervallen niet als er een lange **ā** op volgt.

يَفْعَلَانِ	يَفْعِلَانِ	يَفْعُلَانِ	فَعَلَا	فَعَلَا		
		يَدْعُوَانِ		دَعَوْا	د ع و	roepen
	يَمْشِيَانِ			مَشِيََا	م ش ي	lopen
يَبْقِيَانِ			بَقِيََا		ب ق ي	blijven

3. De **و** en de **ي** vervallen niet als

- de **و** in de klankvolgorde uwa staat;
- de **ي** in de klankvolgorde iya staat.

فَعِلَ	يُفَعِلَ	يَفْعُلَ		
		يَدْعُو	د ع و	roepen
	يَمْشِي		م ش ي	lopen
بَقِيَ			ب ق ي	blijven

Als de **و** en **ي** en geen sukūn hebben, of er geen lange ā op volgt, of zij niet in de volgorde uwa of iya staan, vervallen zij en komt er een klinker voor in de plaats.

Die klinker komt tot stand door de combinatie van de klinker van de tweede radicaal en de klinker van de vervoeging.

د ع و + فَعَلَ < دَعَا [وَا] < دَعَا

Regels voor het combineren van de twee klinkers.

1. Twee dezelfde klinkers (kort of lang) resulteren in dezelfde lange klinker.
2. Korte i en korte a gevolgd door korte u resulteren respectievelijk in lange \bar{i} en lange \bar{a} .
3. a. Korte a gevolgd door lange \bar{u} resulteert in aw ;
korte a gevolgd door lange \bar{i} resulteert in ay
b. Korte u of i gevolgd door lange \bar{u} resulteert in lange \bar{u} ;
korte u of i gevolgd door lange \bar{i} resulteert in lange \bar{i} .

1. Twee dezelfde klinkers resulteren in een lange klinker. De lange ā wordt met ا geschreven als de radicaal و is, en met ي geschreven als de radicaal ي is.

يَفْعُلُونَ

د ع و

يَدْعُونَ

يَفْعُلُ

د ع و

يَدْعُو

فَعَلَ

د ع و

دَعَا

1. Twee dezelfde klinkers resulteren in een lange klinker.
De lange ā wordt met ا geschreven als de radicaal و is,
en met ي geschreven als de radicaal ي is.

يَفْعَلُ
ب ق ي
يَبْقَى

تَفْعَلِينَ
م ش ي
تَمْشِينَ

فَعَلَ
م ش ي
مَشَى

1. Twee dezelfde klinkers resulteren in een lange klinker.
De lange ā wordt met ا geschreven als de radicaal و is,
en met ي geschreven als de radicaal ي is.

Uitzondering: de vrouwelijk uitgangen -at en -atā
krijgen korte a.

فَعَلَتَا	فَعَلْتُ	فَعَلْنَا	فَعَلْتُ
م ش ي	م ش ي	د ع و	د ع و
مَشَتَا	مَشْتُ	دَعْنَا	دَعْتُ

2. Korte i gevolgd door korte u resulteert in lange ī.

نَفْعِلُ

م ش ي

نَمْشِي

أَفْعِلُ

م ش ي

أَمْشِي

يَفْعِلُ

م ش ي

يَمْشِي

2. Korte a gevolgd door korte u resulteert in lange ā.

نَفَعَلُ

ب ق ي

نَبَقِيَ

أَفَعَلُ

ب ق ي

أَبَقِيَ

يَفَعَلُ

ب ق ي

يَبَقِيَ

3.a Korte a gevolgd door lange ū of ī resulteert in aw respectievelijk ay.

تَفْعَلِينَ

ب ق ي

تَبْقِينَ

يَفْعَلُونَ

ب ق ي

يَبْقُونَ

فَعَلُوا

م ش ي

مَشَوْا

فَعَلُوا

د ع و

دَعَوْا

3.b Korte u of i gevolgd door lange ū of ī assimileren in lange ū respectievelijk lange ī.

فَعِلُوا

ب ق ي

بُقُوا

يَفْعَلُونَ

م ش ي

يَمْشُونَ

تَفْعَلِينَ

د ع و

تَدْعِينَ

De apocopaat vormen we uit de indicatief door:

- de lange klinkers van de indicatief kort te maken;
- de ن van de uitgang, behalve van het vrouwelijk meervoud, weg te halen.

ب ق ي	ب ق ي	م ش ي	م ش ي	د ع و	د ع و
تَبَقِينَ	يَبْقَى	تَمْشِينَ	يَمْشِي	تَدْعِينَ	يَدْعُو
تَبْقِيْ	يَبْقَ	تَمْشِي	يَمْشِ	تَدْعِي	يَدْعُ

Voor de imperatief halen we het voorvoegsel weg en plaatsen we een hulpvocaal.

ب ق ي

تَبَقِي

إِبْقِي

ب ق ي

تَبَقَ

إِبَقَ

م ش ي

تَمْشِي

إَمْشِي

م ش ي

تَمْشِ

إَمْشِ

د ع و

تَدْعِي

أُدْعِي

د ع و

تَدْعُ

أُدْعُ

Afgeleide stammen

In het perfectum worden alle afgeleide stammen als مَشَى vervoegd.

In het imperfectum worden stam II, III, IV, VII, VIII en X als يَمْشِي vervoegd;

stam V en VI worden in het imperfectum als يَبْقَى vervoegd.

Vervoeging مَشَى

sukūn	مَشَيْتُ	فَعَلْتُ
sukūn	مَشَيْتَ	فَعَلْتَ
sukūn	مَشَيْتِ	فَعَلْتِ
a + a > ā	مَشَى	فَعَلَ
a + at > at	مَشَتْ	فَعَلَتْ

Vervoeging مَشَى

sukūn	مَشَيْتُمَا	فَعَلْتُمَا
lange ā	مَشِيَا	فَعَلَا
a + atā > atā	مَشْتَا	فَعَلْتَا

Vervoeging مَشَى

sukūn	مَشِينَا	فَعَلْنَا
sukūn	مَشَيْتُمْ	فَعَلْتُمْ
sukūn	مَشَيْتِنَّ	فَعَلْتِنَّ
a + ū > aw	مَشَوْا	فَعَلُوا
sukūn	مَشَيْنَ	فَعَلْنَ

Vervoeging يَمْشِي

$i + u > \bar{i}$	أَمْشِي	أَفْعَلُ
$i + u > \bar{i}$	تَمْشِي	تَفْعَلُ
$i + i > \bar{i}$	تَمْشِينَ	تَفْعَلِينَ
$i + u > \bar{i}$	يَمْشِي	يَفْعَلُ
$i + u > \bar{i}$	تَمْشِي	تَفْعَلُ

Vervoeging يَمْشِي

lange ā	تَمْشِيَانِ	تَفْعِلَانِ
lange ā	يَمْشِيَانِ	يَفْعِلَانِ
lange ā	تَمْشِيَانِ	تَفْعِلَانِ

Vervoeging يَمْشِي

$i + u > \bar{i}$	نَمْشِي	نَفْعِلُ
$i + \bar{u} > \bar{u}$	تَمْشُونَ	تَفْعِلُونَ
sukūn	تَيْشِينَ	تَفْعِلْنَ
$i + \bar{u} > \bar{u}$	يَمْشُونَ	يَفْعِلُونَ
sukūn	يَمْشِينَ	يَفْعِلْنَ

Vervoeging يَتَّقِي

a + u > ā	أَتَّقِي	أَفْعَلُ
a + u > ā	تَتَّقِي	تَفْعَلُ
a + ī > ay	تَتَّقِينَ	تَفْعَلِينَ
a + u > ā	يَتَّقِي	يَفْعَلُ
a + u > ā	تَتَّقِي	تَفْعَلُ

Vervoeging يَتَّقِي

lange ā	تَبَقَّيَانِ	تَفْعَلَانِ
lange ā	يَتَّقِيَانِ	يَفْعَلَانِ
lange ā	تَبَقَّيَانِ	تَفْعَلَانِ

Vervoeging يَتَّقِي

a + u > ā	نَبَقِي	نَفَعَلُ
a + ū > aw	تَبَقُونَ	تَفْعَلُونَ
sukūn	تَبَقِينَ	تَفْعَلْنَ
a + ū > aw	يَبَقُونَ	يَفْعَلُونَ
sukūn	يَبَقِينَ	يَفْعَلْنَ

Einde